విచిత్ర గార్హస్థ్యం

ఎర్రబారుతున్న వెన్నెల్లతో సూర్యుణ్ణి ఆహ్వానిస్తున్న తూర్పుదిక్కు [illegible] తలపింపజేస్తోంది. ఎదురింట్లో వేపచెట్టుమీద కాకులు గోల మొదలు పెట్టాయి. కో[illegible] కుహూ అంటున్నది ఎక్కడో.

వీధి అరుగు చివర కూర్చుని దంతధావనం సాగిస్తున్న అరవయ్యేళ్ళ సుబ్రమణ్యం ముసిముసిగా నవ్వుకుని "కావుడూ! కావుడూ!" అని పిల్చాడు.

"ఆఁ. వస్తున్నా, వస్తున్నా. ఏం కొంప మునిగింది? తెల్లారిందిమొదలు 'కావుడూ, కావుడూ' అని ఒహటే [illegible]" అంటూ విసవిసా వచ్చింది కామేశ్వరమ్మ. ఆవిడకూడా అరవయ్యో పడిలో పడింది. కాశీపోసి కట్టిన ఎర్రనిచీర. వెండి దారాల్లా మెరుస్తున్న జుట్టుతో పెట్టిన కొప్పూ, ముడతలుపడుతున్న నుదురుమీద మిడిసిపడుతున్న పావలాకాసంత కుంకుమబొట్టూ, కాళ్లకు కడియాలూ, గొలుసులూ — వీటితో పార్వతీదేవి భూలోకానికి వస్తే ఇలాగే ఉంటుందేమో అనిపిస్తోంది.

"అదిగాదే, ముసలీ! అప్పుడే వసంతకాలం వచ్చేసింది చూశావా?" ముఖం కడిగేసుకుని భార్య పైటచెంగు పెట్టి తడి ఒత్తుకుంటూ అన్నాడు సుబ్రమణ్యం.

చెంగు లాక్కుని "బానే ఉంది సరసం! ఎన్నేళ్ళు వచ్చినా బుద్ధి పోలేదు" అని ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయిందావిడ. వెళ్లి అక్కడ నవ్వుకుంది.

మళ్ళీ అంతలోనే కేక, "ఏమేవ్! గోంగూర అమ్మొచ్చింది. డబ్బులు వ[illegible]!" అని.

"పిడుగోంగూర. ఈ వయస్సులో ఒంటికి పథ్యమంటే వినిపించుకోరు, ఖర్మం. వీధి అరుగుమీద కూర్చుని పొద్దస్తమానూ పాడుచేరాలు!" అని రుసరుసలాడుతూ డబ్బులూ, చేటా పట్టుకువచ్చి బయట పడేసింది. ములక్కాడల కేక చెవిన పడింది!

"ఇదుగో, ఏమండోయ్! ఆ గోంగూర [illegible] ములక్కాడలు కొందాం. పప్పుపులుసులో వేస్తే మహ ఘుమఘుమలాడతాయి" అన్నది ప్రసన్నంగా ముఖం పెట్టి.

"అదేం కుదరదు. ఇవాళ గోంగూర వండవలసిందే!" ముసలాయన భీష్మింపు!

"వండనుగాక వండను. [illegible] ములక్కాడలూ! ఇలా రా!" ముసలావిడ బెదిరింపు.

"అర్జంగా గోంగూర పెట్టవే, లక్ష్మీ. ఇదిగాక [illegible] [illegible] వేసెయ్ [illegible]" [illegible] సుబ్రమణ్యం.

కాసేపటికి ఆవిడ ములక్కాడలు పుచ్చుకుని, ఆయన గోంగూర తీసుకుని లోపలికెళ్లిపోయారు.

గోంగూరగంప నెత్తిపైకెత్తుకుంటూ "అదేటి, నన్నాసి మావా, ఈళ్ళిద్దరూ ఎప్పుడూ [illegible] పోట్లాడుకుంటారుగాని మామూలుగా [illegible] మాట్లాడుకోరేం?" అన్నది [illegible].

కినుక్కున నవ్వాడు ములక్కాడల నన్నాసి. "అదంతే [illegible]. మనవాడికేగాని నీకుకూడా తెలవదు" అన్నాడు.

తొమ్మిదిగంటలకల్లా భర్తకు అన్నం [illegible] విసురుతూ కూర్చుంది కామేశ్వరమ్మ. "ములక్కాడలు తేలవేసే! పులుసు కమ్మగా ఉంది" అని మెచ్చుకున్నాడాయన. "గోంగూర మరీ బావుందండోయ్! ఇంత పులుపు ఉందనుకోలా కూరలో!" అని కామేశ్వరమ్మ మెచ్చుకుంది.

నమ్మగా భోంచేసి, ప్రేవ్న తేనుస్తూ మధ్య గదిలోకి వచ్చి పడకకుర్చీలో వాలాడు సుబ్రమణ్యం. అప్పుడప్పుడు ముక్కుపొడుం పీలుస్తూ మధ్యమధ్య భజగోవింద శ్లోకాలు పాడుకుంటూ ఆనందిస్తున్నాడు.

వంటిల్లు బాగుచేసుకుని తాంబూలం రోట్లోవేసి నూరి "ఇందండి" అని విస్మరంగా భర్తకందించి మరో పడకకుర్చీలో వాల్లబడింది కామేశ్వరమ్మ.

ఓగేటి ఇందిరాదేవి

తరవాత ఆ దంపతులమధ్య వివిధ విషయాలను గురించి విభిన్నాభిప్రాయాలు చెలరేగాయి. కాసేపు నిద్రపోయారుకూడా.

అప్పుడు యాదవకులానికి ముసలం పుట్టినట్లు అనుకోకుండా ముసలాయనకి ఒక కోరిక కలిగింది. ఇహ ఉండబట్టలేక అడిగనే అడిగాడు "కావుడూ! బొబ్బట్లు తినాలనిఉందే!" అని.

"ఔను. బుద్ధి బూరెలు తింటానంటే రాత గాడిదలు కాస్తానందిట! మహాసంపాదించేవాడికన్నా చెల్లదు! బొబ్బట్లు తక్కువయ్యాయిట! ఏం పెట్టి వెయ్యమంటారు?" అని తన సహజధోరణిలో ఝమాయించి దులిపేసింది ముసలమ్మ.

మిగతా విషయాల్లో అయితే పట్టించుకునేవాడు కాదేమో ముసలాయన. కాని తన సంపాదనగురించి, తిండిగురించి ఎద్దేవా చేసేటప్పటికి సహించలేక పోయాడు.

"ఇంకా సంపాదించిపొయ్యాలీ నీ మొహాన? మొన్నటిదాకా సంపాదించింది చాలదుటే?" అని విరుచుకుపడ్డాడు.

దానికేమీ జంకకుండా "ఔనౌను. ఇదుగో, ఈ పట్టుచీర మీరు కొనిపెట్టిందే. ఈ కట్టెవంకీలూ, వడ్డాణం మీ సంపాదనపెట్టి చేయించుకున్నవే! మనం ఊగే ఈ ఉయ్యాలబల్ల మీరు తెచ్చిందేగా! నాదే పొర పాటు" అంటూ లెంపలు వాయించుకుంది ముసలమ్మ.

ఇద్దరిలో తీసిపోయే దెవరుగనక? ఆ తరవాత ఉరుములతో మెరుపులతో పెద్ద గాలివాన మొదలైంది వాళ్ళమధ్య.

దాని ఫలితంగా ఎన్నడూ ఎరుగని విచిత్రం ఒకటి సంభవించింది. కామేశ్వరమ్మ సంచీ తీసుకుని పెద్దమ్మ కూతురుగారింటికి వెళ్ళిపోయింది అప్పటికప్పుడు!

• • •

"అబ్బ! ఎన్నేళ్లకు వచ్చావే మా ఇంటికి? బావ గారు రానిచ్చారా?" సంతోషంతో ఆహ్వానిస్తూ అడిగింది సుందరమ్మ.

"ఏమే, అమ్మాయీ! నిన్ను చూడాలన్పించి తక్షణం బయలుదేరి వచ్చేశాను." కళ్ళల్లో గిర్రున నీళ్ళు తిరుగుతుండగా చెల్లెల్ని కావిలించుకుంది కామేశ్వరమ్మ.

సాదరంగా లోపలికి తీసుకువెళ్ళి కూచోపెట్టి చిక్కటి కాఫీ చేసి అక్కయ్య చేతికిచ్చి మళ్ళీ అడిగింది, "బావగారు రాలేదేం, అక్కయ్యా! పెద్దతనంలో ఎక్కడుంటున్నారు, పాపం? అసలు ఆయనకి నువ్వుతప్ప ఎవరు అన్నం పెట్టినా సయించదు గదా!" అని.

"అయ్యో! ఆయన ఇదివరకటి బావగారు కాదే, తల్లీ! మారిపోయారే, అమ్మా! పూర్తిగా మారిపోయారు" అని కళ్ళు ఒత్తుకుంది.

ఆశ్చర్యంగా చూసింది సుందరమ్మ. ఆవిడ ఎరిగి నంతవరకూ అక్కాబావలది ఆదర్శ దాంపత్యం. కానీ ఇప్పుడు...

"ఔనే. నిజమే. పెద్దతనం పైబడినకొద్దీ ఉత్తి పుణ్యానికే చిర్రుబుర్రులాడుతున్నారు! మనం ఔనన్న దానికల్లా కాదనటం, కాదన్నదానికల్లా ఔననటం — రామరామ! ఎంత సరిపుచ్చుకుందామన్నా లాభం లేక పోయిందే! విసుగెత్తిపోయి మీఇంటి కొచ్చాను" అన్నది కామేశ్వరమ్మ తప్పు చేసినట్లు తలకాయ వంచుకుని.

• • •

సాయంత్రం ముగిసిపోబోతున్నది.

నడివయస్సులో మిట్టమధ్యాహ్నంవేళ తీక్షణ కిరణాలతో లోకాన్ని వేగించిన సూర్యుడు ముసలివాడై పోయి శాంతతేజం కురిపిస్తున్నాడు. ఆయన కిరణాలు పడి వింతవింతలుగా మెరిసిపోతున్నాయి ఇసకల దిబ్బలు. పచ్చని పొలాల్ని రాచుకుంటూ సర్‌మని చప్పుడుచేస్తున్న గాలి; ఉత్సాహం ఉరకలువేస్తుండగా పల్లెపదాలు పాడుకుంటూ పశువులను ఇళ్లకు తోలుకువస్తున్న జీతగాళ్ళు; నాగళ్ళు భుజాన పెట్టుకుని ఆదరాబాదరా వస్తున్న రైతులు; వాళ్ళల్లో 'ధర్మపత్నీ దర్శనోత్సాహులైనవారు మరీ తొందరగా నడుస్తున్నారు. ఘల్లుఘల్లున కాళ్ల కడియాలు మోగగా, బిగించి పైట దోపి, మంచినీళ్ళు తెచ్చుకుంటున్న పడుచులు కమలపండువు చేస్తున్నారు.

వాతావరణం మనోజ్ఞంగావేకాక కోలాహలంగా కూడా ఉంది. పాలుతీసి ఇంట్లోకి వస్తూంటే అక్కయ్య కళ్ళు తుడుచుకోవటం చూసి చకితురాలై పోయింది సుందరమ్మ. సాలోచనగా తలపంకించి పాలుకుండలోపోసి పీడకలదాలిమీద పడేసి ఇవతలికి వచ్చింది. "అక్కయ్యా! మొన్న క్షీరాబ్ధి ఏకాదశినాడు కృష్ణతులసీ, లక్ష్మీతులసీ కలిపిపెట్టాను తులసికోటలో. అప్పుడే ఎంత పెనవేసుకుపోతూ పెరిగాయో చూశావా?" అని పిలిచింది.

దానితో మరీ కలతపడిపోయింది కామేశ్వరమ్మ మనస్సు.

ఇదివరకు ఒకసారి ఆయన దొడ్లో ఉన్న తులసి మొక్కల్ని చూసి, "కావుడూ! ఈ కృష్ణతులసిని నేనూ, ఈ లక్ష్మీతులసివి నువ్వూ" అన్న మాట గుర్తుకువచ్చింది.

• • •

అక్కయ్యను దొడ్లోకి తీసుకెళ్ళి తను పెంచిన పూలమొక్కలూ, అవి చచ్చిపోకుండా తను తీసుకున్న జాగ్రత్తలూ అన్నీ చెప్పటం సాగించింది సుందరమ్మ. ఒకచోట ఆగి, "ఔనే అమ్మాయ్! ఈ రంగు చంద్రకాంతం ఎక్కడ సంపాదించేవే? ఎన్నిచోట్ల వెతికినా నాకు దొరకనేలేదు!" అంటూ ఆ చెట్టుని ప్రేమగా స్పృశించింది కామేశ్వరమ్మ. నిజానికి ఆ చంద్రకాంతమంటే సుబ్రమణ్యానికి ఎక్కువ ఇష్టం.

"నీకు కావాలిస్తే నేనిస్తాలేవే. పూలు తొందరగా కొయ్యాలక్కయ్యా! మీ మరిదిగారు వచ్చేవేళ్టికి చక్కగా తయారై ఈ పూలు పెట్టుకుని రాకపోతే ఊరుకోరు" అంటూంటే నివ్వెరబోయి చెల్లెలికేసి పరీక్షగా చూసింది కామేశ్వరమ్మ. తెలీకుండానే నిట్టూర్చింది.

పూచిన తంగేడులా ఉంది సుందరమ్మ. నలభై యేళ్ళున్నా ఆవిడ మేని బంగారువన్నె తగ్గిపోలేదు. పల్చని చర్మమేమో ఆ మాటలు అనేటప్పుడు చెంపలు ఎర్రబడటం స్పష్టంగా కనిపించింది. అసలు మణిశలాక లాంటి మనిషేమో మబ్బురంగు ఒరయూరు చీర మరింత అందం ఇస్తూంది. మెళ్లో మూడుపేటల చంద్రహారం, చేతులకు నాలుగు జతల బంగారు గాజులూ ఉన్నాయి.

విశ్రాంతి
ఫోటో—బి. ప్రభాకర్ (హైదరాబాదు-1)

'ఎట్లాఅయినా సుందరి అదృష్టవంతురాలు. పెట్టి పుట్టింది' అనుకుంది.

"ఏమిటే, అక్కయ్యా, అట్లా చూస్తున్నావు?" అన్నది సుందరమ్మ.

"ఏం లేదు. నీపక్కన నేను నుంచుంటే దిష్టి బొమ్మలా ఉన్నాను కదే, నల్లపూసలోకి తెల్లపూస లేకుండా!" అనేసింది.

జాలిగా నిట్టూర్చింది సుందరమ్మ. ఎంతమాటన్నావే అక్కయ్యా! 'సారెచీరలు నగలు సతికి కావిల భూషణములు' అన్న సంగతి తెలీదుటే నీకు? నిజమైన సంపద నీది. ఆరుగురున్నారు కడుపున పుట్టిన బిడ్డలు. ఉన్నదంతా ఊడ్చి మగపిల్లలిద్దరికీ చదువులు చెప్పించావా? మంచి సంబంధాలు చూసి నలుగురు ఆడపిల్లలకూ పెళ్ళిళ్లుచేశావా? నాకూ ఉంది డబ్బు కానీ ఇది శాశ్వతంటే? మేమిద్దరం పోయాక మమ్మల్ని తల్చుకునేవాళ్లయినా ఉండరు గదా. ఔనక్కయ్యా! ఆయనకూడా నన్ను ఎప్పుడూ గొడ్రాలివని సాధిస్తూనే ఉంటారు" అన్నది బాధగా.

తలుపు తట్టిన చప్పుడు వినిపించింది అంతలోకే. "అరుగోనక్కయ్యా! మీ మరిదిగారు వచ్చేశారు" అని గబగబా వెళ్ళిపోయింది సుందరమ్మ.

దగ్గిర కూర్చుని భర్తకు అన్నంపెట్టి, వక్కపలుకు అందించి, "రావే, అక్కయ్యా! మనం అన్నం తిందాం" అని పిల్చేవరకూ తులసికోట కానుకునే కూర్చుంది కామేశ్వరమ్మ. ఆమె మనస్సులో రకరకాల ఆలోచనలు సుళ్ళు తిరుగుతున్నాయి.

"మరే, అక్కయ్యా! నీ కిష్టమని వంకాయకూరలో అల్లం పచ్చిమిరపకాయలూ కొబ్బరీ తొక్కి వేశాను. కందిపచ్చడి రుబ్బాను. నిమ్మకాయ చారు కాచాను. మజ్జిగలో చిటికెడు నాము వేసి పోపుపెట్టాను" అని

హడావిడిగా వడ్డించేసింది చెల్లెలు.

అన్నంముందు కూర్చుందేగాని సయించటంలేదు అక్కగారికి.

"అయ్యో! ఏమిటే, అక్కయ్యా, అన్నం తినలేక పోతున్నావు? మొహమంతా వాడిపోయినట్లుం దసలు?" అని ప్రశ్నించి, "ఔన్లే, వెధవది ప్రయాణమంటే మాటలా మరి?" అని తనే సమాధానం చెప్పుకుంది.

ఏమనాలో తెలీక "ఊఁ ఊఁ" అన్నది కామేశ్వరమ్మ.

● ● ●

"ఇస్సు . . . చంపేస్తున్నారు వెధవపిల్లలు. ఆకలో, ఆకలో అని ఒకటే గోల. ధాతకరువులో పుట్టారల్లే ఉంది. పెట్టేవాళ్ళ ఎంత కష్టపడు తున్నారో అన్న ధ్యాస అక్కర్లేదు. ఇక్కడేమన్నా పోగు పోసుక్కూచున్నామా మేము? ఇటు చాకిరీయే చేసు కోనా? అటు మేపుతూనే కూచోనా? ఇవతలి చెంబు తీసి అవతల పెట్టేవాళ్ళు లేరు. అబ్బ!" అని దండకం చదువుతూ ఆయాసపడిపోతూ పొద్దున్నే బావిలో వంచి నీళ్ళ తోడుతూంది విశాలాక్షి, సుబ్రమణ్యంగారి పెద్దకోడలు.

"నువ్వు వెళ్ళి పిల్లలకు చద్దన్నాలు పెట్టమ్మా, నీళ్ళ నే తోడతాను. పసివెధవల్ని తిడతావు దేనికి? వాళ్ళకుమటుకు ఆకలెయ్యదూ?" అంటూ వచ్చాడు దొడ్లో పొదులు తీస్తున్న సుబ్రమణ్యం. కామేశ్వరమ్మ లేని ఇంట్లో క్షణంకూడా ఉండలేక పెద్దకొడుకు దగ్గిరికి చేరా డాయన.

"ఎందుకెయ్యదు ఆకలి? తేరగా వస్తుంటే సరి. మీరేం నీళ్ళ తోడకండి. మామగారిచేత చాకిరి చేయి స్తూందన్న అప్రతిష్ఠ నా కెందుకు?" అంటూనే బొక్కెన అక్కడ పారేసి విసురుగా వెళ్ళింది విశాలాక్షి.

చాంతాడుఅందుకుంటూఉస్సురన్నాడుసుబ్రమణ్యం.

'పాపం, కావుడెక్కడుందో? ఎన్నడైనా బొక్కెనడు నీళ్ళ తోడబోతే వంటింట్లోనించి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చేది! బొక్కెన లాక్కుని "మీకెందుకండీ ఈ పన్లు? నేను లేనూ?" అనేది. ఏ పని చేయబోయినా అదే మాట. ఇప్పుడు తెలుస్తూంది దాని అర్థం!' అతని చేతులు వణుకుతున్నాయి అలవాటులేకపోవడంవల్ల.

"తిన్నారుగా పీకలుమొయ్యా! బావిదగ్గిర ఆ ముసలాయన ఉన్నారు! కాళ్ళూ చేతులూ కడుగుతారు పొండి!" అని పిల్లల్ని తరిమింది కోడలు. ముగ్గురు మనవళ్ళకీ, ఇద్దరు మనవరాళ్ళకీ చేతులూ కాళ్ళూ కడుగుతూ అనుకున్నాడు సుబ్రమణ్యం, 'ఎప్పుడైనా బజారుకు వెళ్ళి కూర తెమ్మంటేనే కావుణ్ణి విసు క్కునేవాణ్ణిగదా. ఇప్పుడు నాకు ఇంత శాంతం నేర్పిం చిన కోడలు ఆసాధ్యురాలే!' అని.

● ● ●

"ఈయన మన నెత్తిమీదెక్కి కూచుందామనుకు న్నాడు గాబోలు! ఎంత పాలం ఉంటేమాత్రం ఎలా భరించగలం? సామాన్యమైన తిండైతే అనుకో వచ్చు. అయినా ఈ చాకిరీ నే చెయ్యలేను బాబోయ్!" గుసగుసగా అంటూ కళ్ళు ఒత్తుకుంటూంది విశాలాక్షి.

"ష్! మా నాన్న వింటాడేమోనే. ఏదో పెద్దవాడు పాపం! పెద్దకొడుకునని నాదగ్గిరికి వచ్చాడు." వెంక టేశం సర్ది చెప్పబోయాడు.

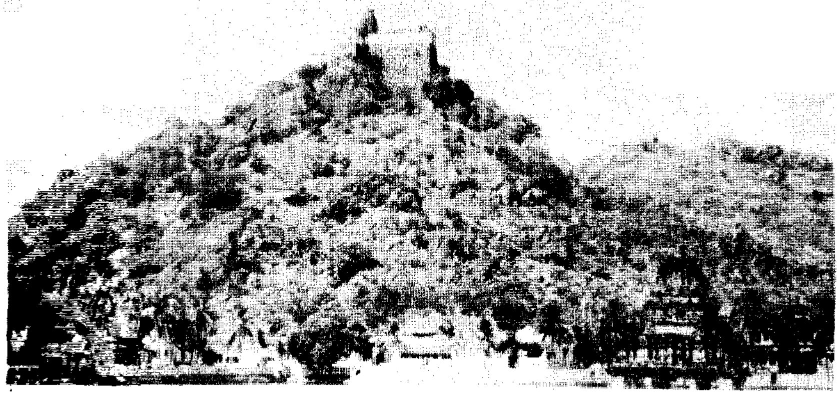

వేదగిరి: పక్షితీర్థం

మహాబలిపురం వెళ్ళిన యాత్రికులు పూర్వం పక్షితీర్థం దర్శించకుండా ఉండేవారుకారు. పక్షితీర్థం తమిళంలో 'తిరుకులికున్రం'గా ప్రసిద్ధికెక్కింది. మహాబలిపురంనుండి పక్షితీర్థానికి పూర్వం చెంగల్పట్టు మీదుగా వెళ్ళేవారు. ఇక్కడ వేదగిరీశ్వరాలయం బహు ప్రసిద్ధమైనది.

ఇప్పుడు చెంగల్పట్టువైపుగాకాక, తిరుప్పోరూర్ మీదుగా రోడ్డుమార్గం ఉన్నది. అంటే మహాబలిపురంనుండి 35 మైళ్ళలో పక్షితీర్థం చేరవచ్చు. బస్సులు, మోటార్లు యథేచ్ఛగా నడిచే వీలు కలిగింది. 'తిరుకులికున్రం' దర్శించడానికి యాత్రికులు విరివిగా వస్తుంటారు. ఈ క్షేత్రం పవిత్రమైనదేగాక, ప్రకృతి రమణీయానికి ఆలవాల మైనది.

అయిదువందల అడుగుల ఎత్తుగల కొండ, కొండకొమ్మున దేవాలయం, గ్రామంలోని అందమైన కోనేరు, పర్వతపాదంవద్ద వాస్తులక్షణలక్షితమైన భక్తవత్సలాలయం కమనీయంగా కనులపండువు చేస్తాయి.

ఈ పర్వతం ప్రాచీనకాలంనుండి వేదగిరిగా ప్రచారమైంది. ఇందలి ఆరాధనీయుడు వేదగిరీశ్వరుడు. ఇక్కడ దేవతలే తపస్సు చేసేవారు. అందుకు పట్టుగొమ్మలైన కథలు, గాథలు అనేకం ఉన్నాయి. దేవేంద్రుడు, నందీశ్వరుడు ఈ వేదాద్రిపై తపస్సు చేసినట్లు చెప్పేగాథలు వినవస్తవి. ఇక్కడనే యోగి మాణిక్యవాచగర్‌కు పరమశివుడు, దక్షిణామూర్తి దర్శనమిచ్చారు.

వేదగిరిపై రోజూ అపర్ణాహ్నంవేళ రెండు పక్షులు ప్రసాదం స్వీకరించడానికి వస్తుంటాయి. పూజారి యిచ్చే ప్రసాదం తినడానికి వచ్చే పక్షులను చూడడానికి పక్షితీర్థయాత్రికులు ఆ సమయంకోసం నిరీక్షిస్తుంటారు.

దేవాలయం ప్రక్కనే ఏకశిలామండపం ఉన్నది. దానిని ఒరక్కల్ మండపం అంటారు. ఇది ప్రాచీన కళాసంపదకు నిక్షణ. ఇక్కడ శంఖుతీర్థం మరీ ప్రసిద్ధమైనది. ఇక్కడనే పుష్కరాని కొకసారి 'శంఖువు' దర్శనం యిస్తుంది. కనకనే ఈ తీర్థానికి 'శంఖుతీర్థం' అనే పేరు వచ్చింది.

పట్టణంమధ్యలో, పెద్దబజారుకు ఎదురుగా ఒక పెద్ద దేవాలయం ఉన్నది. పెద్దపెద్ద స్తంభాలు, గోపురాలుగల ఈ దేవాలయం చూడగానే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. ఇది కళాప్రియులు, శిల్పారాధకులు బహు శ్రద్ధగా పరిశీలించవలసిన మందిరం. దేవాలయం ఆవరణలోనే ఒక తటాకం ఉన్నది.

పక్షితీర్థం, వేదగిరి వాతావరణంలో అనేక రుగ్మతలను తొలగించే శక్తి ఉన్నది. కనక ఇది ఆరోగ్యకేంద్రంగాను, విశ్రాంతి కేంద్రంగాను ఉపయోగిస్తున్నది. ప్రజలకు ముక్తి, ఆరోగ్యం ప్రసాదించగల పరమ పవిత్రక్షేత్రం వేదగిరి. అదే పక్షితీర్థం. ★

రచన, ఫోటోలు:
యం. కె. రంగస్వామి అయ్యంగార్

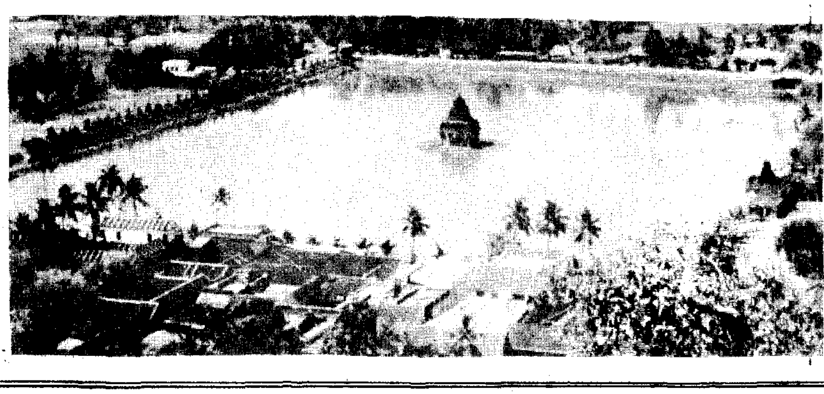

నీటిదారి

ఫోటో—ఎ. మధుసూదనరావు (కరీంనగర్)

"ఎవరికి లెఖ్ఖండీ ఆయన పెద్దవాడైతే? పాపం, అత్తగార్ని సాధించి సాధించి వెళ్లగొట్టాడు. ఈయన దాష్టీకానికి ఆ మహాతల్లి తట్టుకోవలసిందేకాని నావల్ల గాదు!" కోడలి గొంతు.

పీర్కావి ధోవతి ఉతికి ఆరేసుకుని లోపలికి వెళ్లబోతున్న సుబ్రమణ్యం కొడుకూ కోడళ్ల మాటలు విని స్థాణువులా నిలబడిపోయాడు.

• • •

"అక్కయ్యా! నువ్వు ఏమీ అనుకోనంటే ఒక మాట చెప్పనా?" కొద్దిగా జంకుతూ అడిగింది సుందరమ్మ.

"చెప్పవే! ఒకటేం ఖర్మ పదిమాటలు చెప్పు. నువ్వు మాట్లాడుతున్నకొద్దీ వినాలని ఉంటుంది నాకు. చిన్నప్పుడు పెద్దమ్మ నీకు సంస్కృతం నేర్పించిందికదా. అర్థవంతంగా మాట్లాడుతావు. పెదనాన్న నేర్పించిన సంగీతం సార్థకమయ్యేట్లు తియ్యగా మాట్లాడతావు." నవ్వుతూ అన్నది కామేశ్వరమ్మ.

ఆపేక్షతో అక్కయ్య చెయ్యి పట్టుకుని మెల్లిగా మొదలుపెట్టింది చెల్లెలు. "మా బావగారు కాస్త కోపదారిమనిషే ననుకో. కాని మనసు మంచిదేగదే. నువ్వైనా సర్దుకుపోయిఉండవలసింది, ఆయన స్వభావం తెలుసుగనక. మనం ఆడవాళ్లం కదే, అక్కయ్యా! భర్తను విడిచిపెట్టి జీవితాంతము మరొకరి పంచన బ్రతకటం మంచిదా? నువ్వే చెప్పు. అహ! మా ఇంట్లో నువ్వు ఎన్నాళ్లున్నా అభ్యంతరం లేదనుకో. అన్నట్టు ఆమధ్య నాకు జబ్బుచేసినప్పుడు మీ మరిది గారు వంటమనిషిని పెట్టారేవ్."

చివరి మాట విని మరీ ఉలిక్కిపడింది కామేశ్వరమ్మ. ఒంటిమీద తేళ్లూ జెర్రులూ పాకినట్లైంది. అంటే ... అంటే ... ఏమిటి దీని ఉద్దేశ్యం? చిన్నప్పుడు ఇద్దరం జీవికా జీవుల్లాగా ఉండేవాళ్లం. చూసి చాలా ఏళ్లయింది గదా అని వచ్చానుగానీ, అసలు మా మురళి ఇంటికే పోదును. వాడికి నేనంటే ప్రాణం. నిజానికి ఈ మనిషిమూలంగా కాదూ ఇన్ని తిప్పలు వచ్చిందీ?' భర్తను తల్చుకోంగానే ఉప్పెనలా ముంచుకు వచ్చింది దుఃఖం.

"అయ్యో! అదేమిటే, అక్కయ్యా! నే నేమన్నానే, అంత కష్టపెట్టుకుంటున్నావు? ఈ వయస్సులో ఒకరికొకరు తోడుగా ఉంటే మంచిది కదా అని అన్నానుగానీ మరోవిధంగా కాదే." అక్కయ్య భుజంమీద మృదువుగా తట్టుతూ అన్నది సుందరమ్మ. "నీ పెళ్లినాడు అగ్నిదేవుని సాక్షిగా, అందరు బంధువుల సాక్షిగా ప్రమాణం చెయ్యలేదుటే, 'ధర్మేచ అర్థేచ కామేచ నాతిచరామి' అని. ఇన్నాళ్లూ నిక్షేపంగా చెల్లిన ఈ దాంపత్యధర్మం ఇప్పుడు ఎందుకు విచ్ఛిత్తికావాలి? అసలు భార్యాభర్తలు పరస్పరం తోడూ నీడాగా ఉండవలసిన అవసరం ముసలితనంలోనే గదా?"

ఆ సాయంత్రమే తన పాతచీరలు రెండూ, మూడు రవికెలూ, చిరిగిన దుప్పటీ, మరచెంబూ, కుంకుమ భరిణా సంచీలో వడేసుకుంది కామేశ్వరమ్మ.

దాన్ని చూసి విస్తుపోయింది సుందరమ్మ.

"మా మురళిని చూడాలనిపిస్తోందే!" భర్త దగ్గిరికి వెళ్తున్నానని చెప్పడానికి అభిమానం అడ్డువచ్చింది కామేశ్వరమ్మకి.

"చాల్చాల్లేవే, నీ సంచీ తీసుకువెళ్లి భోషాణంలో పెట్టి తాళంవేస్తానుండు. రాకరాక మా ఇంటికొచ్చిన దానివి అప్పుడే వెళతావుటే? అదే పోనీ, బావగారి దగ్గిరికి వెళతావంటే అడ్డుచెప్పటం ధర్మంకాదుగానీ, ఇంతకూ కొడుకుదగ్గిరికి వెళ్లి సుఖపడదామనేనా? నీ కిక్కడ నేనేం లోటుచేశానే, అక్కయ్యా!" తరతరలాడిపోతూ అడిగింది సుందరమ్మ.

లోటు లోటే! కానీ ఏం లోటో చెప్పలేకపోయింది కామేశ్వరమ్మ.

"ఛా అదేం మాటే పిచ్చిదానా! నా కెందుకో రాత్రి నించీ గుర్తుకువస్తున్నాడు. నిజం చెప్పాలంటే నీ ఇంట్లో ఉన్నంత చనువూ, సౌఖ్యం నా ఇంట్లోనే లేవు నాకు!" అన్నది పైగా.

చివరికి బలవంతాన ఒప్పుకుంది సుందరమ్మ. చేతికిస్తే అభిమానపడి పుచ్చుకోదని గడివిప్పని జరీచీర ఒకటి ఉంటే దాన్ని అక్కయ్య చూడకుండా సంచీ అడుగున పడేసింది. పిల్లల కివ్వమని దొడ్లోకాసిన సపోటాలు ఒక యాభై కోయించి ఇచ్చింది. అప్పటికప్పుడు ఇంత మినపసున్ని కలిపి ఉండలుకట్టి మరీ ఇచ్చింది. తెల్లవారుఝామునే కామేశ్వరమ్మ ప్రయాణం. ముందుగా నిద్రలేచి, అక్కయ్య కాళ్లకు పసుపురాచి, మొహాన బొట్టుపెట్టి, పట్టంచు రవికెలగుడ్డ పెట్టింది. చివరికి బయల్దేరుతూండగా కళ్లల్లో నీళ్ల నింపుకుని, "నీ బాగుకోసమే ఇంత చేశానే, అక్కయ్యా! ఉగాది పండక్కి బావగారితోకలిసి మా ఇంటికి రావాలి. మరిచిపోకు!" అంటూ వీడ్కోలిచ్చింది.

• • •

పై సంఘటన జరగటానికిముందు . . .

"ఇట్లా అయితే లాభం లేదండోయ్! ముందరే చెబుతున్నా. తీరా చేతులు కాలాక ఏమనుకుంటే ఏముంది?"

భర్త కాంప్‌నించి ఇంటికి రాగానే ఉపోద్ఘాత

మైనా లేకుండా చెప్పి కాఫీ గ్లాసు టేబిల్‌మీద పడేసి గిరుక్కున వెనక్కు తిరిగి ఒక్క అంగలో వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది మాధవి.

మురళీధరానికి చెప్పలేని ఆశ్చర్యం వేసింది! 'ఇదే మిటి? మాధవి కేమైం దీవాళ?' అనుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళి పీట వాల్చుకుని కూచున్నాడు. కానీ తుమ్మల్లో పొద్దుగూకినట్లున్న మాధవి ముఖంమాత్రం ప్రసన్నం కాలేదు. చేతులు జోడించి "దాసుని తప్పులు దండంతో సరి అన్నారు పెద్దలు. మాధవీదేవీ! నన్ను కటాక్షింపవేమి?" అన్నాడు జాలిగా ముఖంపెట్టి.

అతన్ని ఒక్కసారి ఎగాదిగా చూసి కిలారుమని నవ్వి "భక్తశిఖామణీ! క్షమియింపబడితివి!" అంది ఇల్లాలు. కాసేపు ఆలుమగల హాసాలతో నిండిపోయింది వంటిల్లు.

"ఇంతకీ అసలు కారణం సెలవిచ్చేవు కాదు?"

"తెలియనట్లు నటించకండి. మీరు క్యాంపు కెళుతూ మామగారిని రమ్మని వ్రాయలేదూ?"

"మా నాన్ననా? నేనా? రమ్మని వ్రాశానా? ఏమిటి, మాధవీ, నువ్వు?"

"ఏమో, మరి. మీరు క్యాంపుకెళ్ళంగానే మామగారు వచ్చారు. మీరే రమ్మని వ్రాశారనుకున్నాను. ఆయనంతట ఆయనే వచ్చారన్నమాట. ఏమండోయ్! ఈ ఘటోత్కచుడుగారిని ఇంట్లో పెట్టుకుని నెలజీతంతో నేను వేగలేనండి! ఇదేమన్నా పల్లెటూరా పాడా, అన్నీ చవగ్గా దొరుకుతాయనుకోవడానికి? అన్నట్లు రేపు బజారుకు వెళ్ళి సరుకులు పట్రావాలి రాజానారూ! లిస్టు తయారుగా ఉంచాను" అంటూ లిస్టూ, మూడు సంచీలూ తెచ్చింది మాధవి.

"ఇవాళ పధ్నాలుగో తారీఖు" అన్నాడు మురళీధరం. అనేటప్పుడు 'నీకుగాని మతిపోలేదు కదా?' అన్నట్లు చూశాడు.

"నాకు తెలుసు. మీ ఆశ్చర్యానికి కారణంకూడా తెలుసు. నెలకు సరిపడే సరుకులు తెప్పించుకున్నాం గదా మళ్ళీ ఇదేమిటి అనేగదూ? అంతా మామగారి మహత్యం. ఎక్కడైనా ఓ వందైనా అప్పుపుచ్చుకుని సరుకులు పట్రండి. పుత్రధర్మం నెరవేర్చద్దూ, మరి?" పలచని చెక్కిళ్ళ వెక్కిరింపుగా నవ్వుతూండగా అన్నది మాధవి.

ఎలాగో రెండు రోజులు ఊరుకున్నాడు మురళీధరం. మూడోనాడు తండ్రిదగ్గిర కూర్చున్నాడు కాసేపు. తియ్యని మాటలమధ్య పొదిగి, "నాన్నా! నువ్విక్కడ ఉండటం మాకు దుర్భరంగా ఉంది" అనే విషయాన్ని సూచనగా తెలియపరచి, డ్యూటీ నెరవేర్చినవాడిలా గాలి పీల్చుకున్నాడు. అంతరాత్మను జోకొట్టి అట్లా చెప్పడం కష్టమేఅయినా తప్పలేదు, మరి!

కొడుకు ఉద్దేశం స్పష్టంగా గ్రహించిన ముసలాయనకి తనమీద జాలివెయ్యలేదు. ప్రపంచంమీద వేసింది, 'కన్నబిడ్డలు ముసలితనంలో ఏదో ఒరగబెడతారని ఉన్నదంతా వెచ్చించి చదువులు చెప్పిస్తుందిగదా ఈ పిచ్చిలోకం!' అని.

'కూతుళ్ళందరూ కాపరాలు చేసుకుంటున్నారు. వాళ్ళిళ్ళకు అసలే వెళ్ళరాదు. తలదాచుకోవటానికి సొంత కొంపంటూ ఒకటుంది గదా. అక్కడికే పోయి చెయ్యి కాల్చుకోక తప్పదు. "అయ్యో! కావుడా! నువ్వు లేని లోటేమిటో తెలుస్తోందే. అప్పుడు నిన్నెంత వేధించుకుతిన్నాను! ముష్టిబొబ్బట్లు...వాటి కోసం మహాఇల్లాలివి నిన్ను క్షోభపెట్టాను; నేను పద్దాము!' అని తమాయించుకుంటూ అనుకున్నాడు సుబ్రమణ్యం.

"అయ్యో! అయ్యో! ఎంతపని చేశాను! సుందరి చెప్పినట్లు ఖర్చులన్నీ అనుభవించి ఇప్పుడీ వయసులో ఆయన్ని ఒంటరిగా వదిలేసిపోవటానికి నా మనసెట్లా ఒప్పింది? పాపం, ఆ రోజు నోరు తెరిచి అడిగారు 'బొబ్బట్లు తినాలను'దని. 'ఇంట్లో సరుకు ల్లేవు. ఇంటద్దె రాగానే చేస్తానండి' అని చెప్పకూడదూ నేను? వెధవసొమ్ములకోసం అనవసరంగా తగాదా పెట్టుకున్నాను. అన్ని సొమ్ములకంటే నాకీ మంగళసూత్రమే పెద్దసొమ్ము" అని ఇద్దైపోయింది కామేశ్వరమ్మ.

ఇద్దరు ఒకేసారి కలుసుకున్నారు బస్‌స్టాండులో. రెండు క్షణాలు నిశ్చలంగా నిలబడిపోయారు ఇద్దరికిద్దరూ! కళ్ళల్లో నీటి పొరలు. వెంటనే తేరుకుని భార్య చేతిలోంచి సంచీ లాక్కుని, "పద, పద! చోద్యం చూస్తున్నావేమిటే? మళ్ళీ వంటకు పొద్దెక్కుతూంది. నా కసలే నీరస్తాణగా ఉంది" అంటూ వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా నడక సాగించాడు సుబ్రమణ్యం బొమలు ముడిపడుతుండగా.

"ఉంటుంది, ఉంటుంది. ఉండదూ, మరి. వండి వార్చెయ్యడానికి నేను వస్తాను గాదూ? నీరస్తాణగానూ ఉంటుంది, పెద్దమనిషికి కోపం వస్తుంది." విసురుగా అని పైటచెంగు ఒకసారి ఝాడించి దోపుకుని విసవిసా ఆయన వెనకాలే వెళ్ళింది కామేశ్వరమ్మ మరింత కోపంగా.

యథాప్రకారం సంసారయాత్ర మొదలు.

'నిజానికి గార్హస్థ్య జీవితం ఎంత విచిత్రమైనదీ!' ★